

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิธีดำเนินการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 115 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 คน วิเคราะห์สถิติเกี่ยวกับ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง มีระดับการดำเนินงานมากกว่าเพศชาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด รองลงมา คือ ปริญญาโท สุดท้าย คือ ปริญญาเอก หน่วยงานที่สังกัดอยู่ มากที่สุด คือ องค์กรภาคเอกชน รองลงมา คือ องค์กรภาครัฐ สุดท้าย คือ องค์กรภาคชุมชน ภาคธุรกิจและภาควิชาการ ตามลำดับ ประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านสภาวัฒนธรรม ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป สุดท้าย คือ ประสบการณ์ 5-10 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบายดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการจัดทำแผนการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลและรายงานผล ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ค้นพบมาจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปี 2551 สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะเป็นสภาวัฒนธรรมชั้นนำของสภาวัฒนธรรมไทยในการให้บริการด้านวัฒนธรรมที่มีความพร้อมทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็น ต่อการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเพียงพอต่อการให้ความรู้ทางด้าน

วัฒนธรรมในระดับที่สูงขึ้นไป รวมทั้งมุ่งมั่นปลูกฝังให้สังคมมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมของชาติและส่วนรวม

พันธกิจ (Mission)

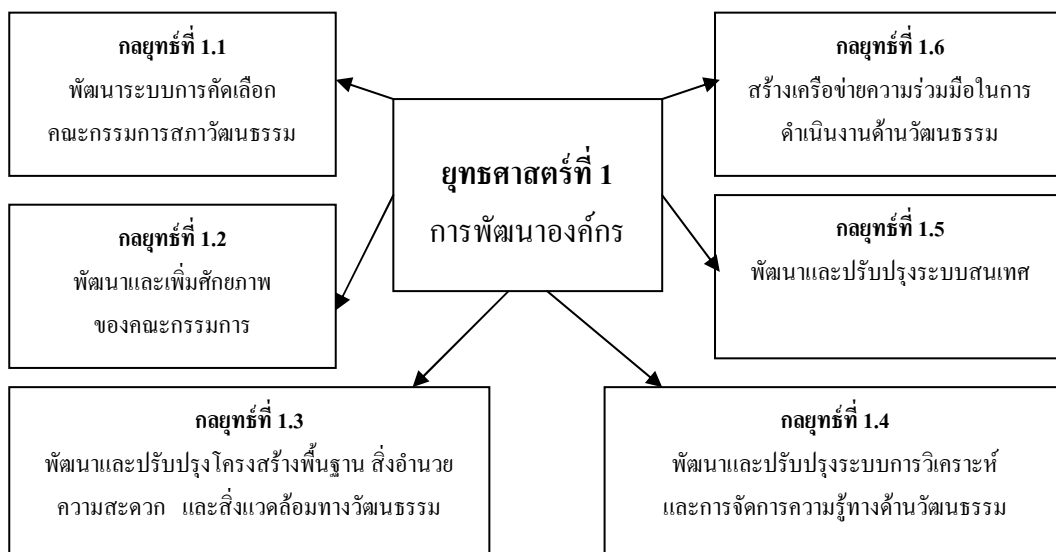
สร้างบุคลากรที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรม วิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามเป้าหมาย และมาตรฐานที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งด้านประสิทธิผล คุณภาพ ประสิทธิภาพ และพัฒนาองค์กร

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความพร้อมด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมรวมถึงเป็นการสร้างรากฐานของการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมให้เข้มแข็งเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

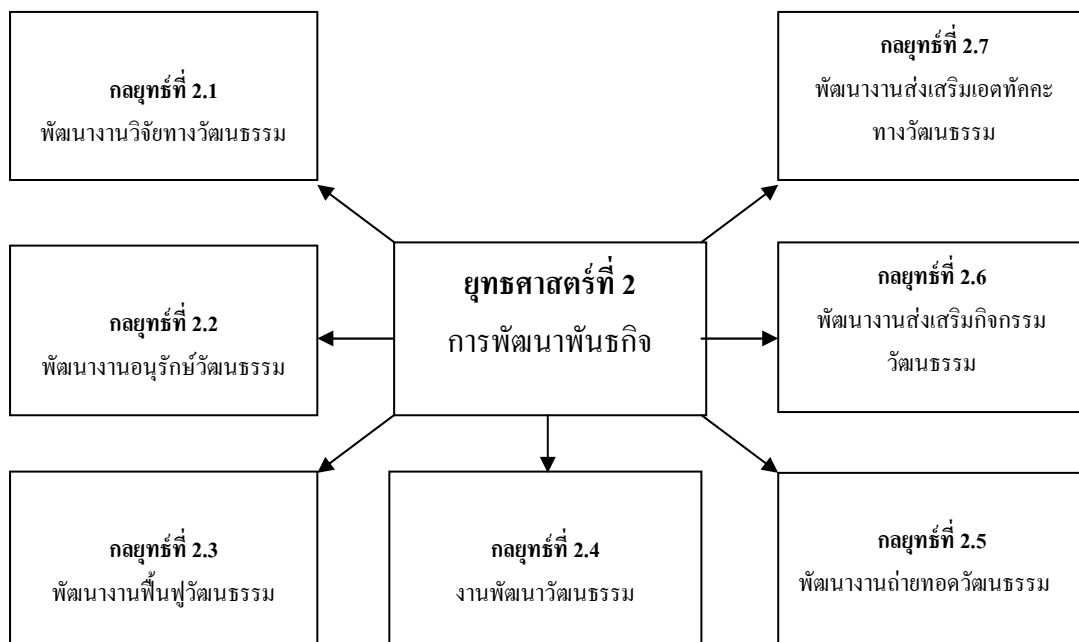
ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 21 กลยุทธ์ มีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์

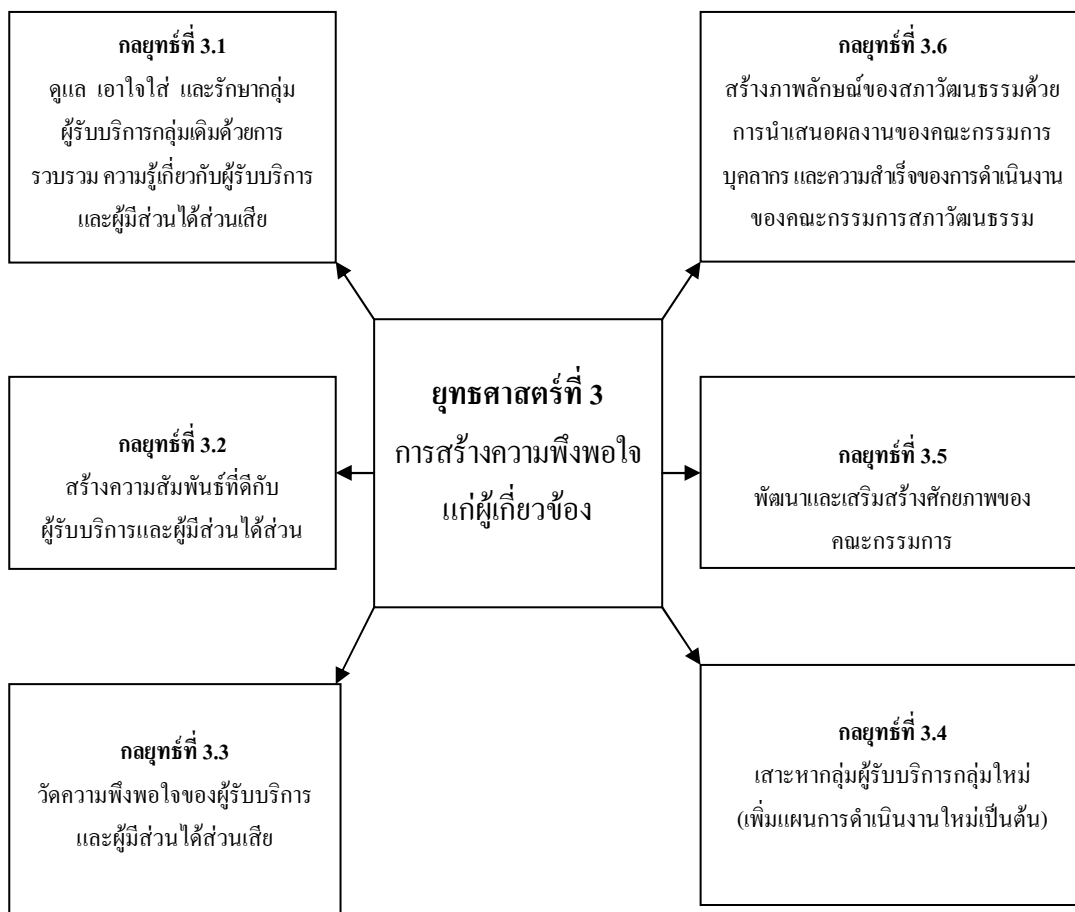
ภาพประกอบ 8 ยุทธศาสตร์ที่ 1

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาพันธกิจ ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์

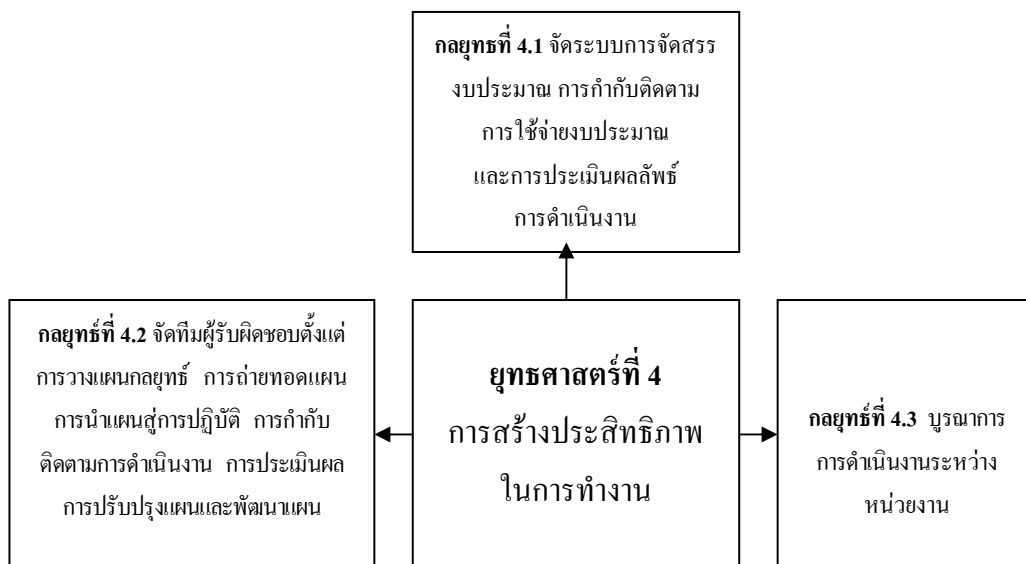
ภาพประกอบ 9 ยุทธศาสตร์ที่ 2

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์

ภาพประกอบ 10 ยุทธศาสตร์ที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์

ภาพประกอบ 11 ยุทธศาสตร์ที่ 4

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากผลการวิจัย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศหญิงมีการดำเนินงานมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีจำนวนมากและมีความสนใจมากกว่าเพศชายมาก สอดคล้องกับผล การวิจัยของ วิระ ค้วงชู (2537 : 122) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะต่อการพัฒนา กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลบางปัจจัย เช่น อายุ เพศ การนับถือศาสนา และจำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมทั้งทัศนคติต่อกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานด้วย

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก รองมาคือปริญญาโท สุดท้ายคือปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนผู้ที่จบปริญญาตรีมีจำนวนมาก รองมาคือปริญญาโท และสุดท้ายคือปริญญาเอกน้อยที่สุด แสดงว่าการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาเอกและปริญญาโทลงมาให้ความสนใจในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพบูลย์ เบ้าเงิน (2539 : 59) ศึกษา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยผู้ที่มีการศึกษาในระดับ ปวช. / ปวส. จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตดีกว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และปริญญาตรี

หน่วยงานที่สังกัดอยู่ องค์กรภาคเอกชน อยู่ในระดับมาก รองมาคือองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคชุมชน ภาคธุรกิจและภาควิชาการตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์กรภาคเอกชน มีจำนวนมากสนใจในการดำเนินงาน รองมาคือองค์กรภาครัฐ สุดท้ายคือองค์กรภาคชุมชน ภาคธุรกิจและภาควิชาการสอดคล้องกับบัวพันธ์ พรรคทิน และคณะ (2535 : 79) ได้ทำการวิจัยองค์กรชุมชน 6 แห่งในภาคอีสาน พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรยังอยู่ในขอบเขตที่ค่อนข้างจำกัด แม้ว่าสมาชิกจะร่วมลงหุ้น สนับสนุนกิจกรรมโดยการซื้อสินค้าหรือร่วมเดินขบวนประท้วงเป็นครั้งคราว ตามที่องค์กรเรียกร้อง (มีจำนวน 1 ใน 6 ชุมชน) การมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวนี้ยังมีลักษณะผิวเผิน และมีแนวโน้มที่จะถูกชี้นำ (Guided participation) ขณะเดียวกันความรู้สึกผูกพันกับองค์กรในฐานะที่มีชะตากรรมในอนาคตร่วมกัน การมีส่วนร่วมค้นคิดและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ การมีส่วนร่วมควบคุมกำกับการทำงานรวมถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลของการดำเนินงาน ตลอดถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ยังเป็นข้อจำกัดของสมาชิกอยู่มาก บัวพันธ์ มีข้อสังเกตว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ ผลประโยชน์ของสมาชิก คือ สมาชิกจะมองเห็นประโยชน์จากการที่ร่วมองค์กรเฉพาะด้านวัตถุประสงค์หรือผลประโยชน์ระยะสั้น เมื่อพิจารณาในแง่ปัญหาก็การมีส่วนร่วมของสมาชิกจึงเป็นเรื่องของ “จิตสำนึก” ของสมาชิกโดยตรง

ประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านสภาพัฒนธรรม ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์ 5-10 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีกรรมการที่เข้ามาทำงานใหม่มาก รองมาคือกรรมการที่มีใจรักงานด้านนี้ สุดท้ายเป็นกรรมการที่มีใจรักงานด้านนี้รองมา

ระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาพัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือนโยบายการดำเนินงาน รองลงมา คือ การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผน การจัดทำแผนการดำเนินงานตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้ที่เข้ามาทำงานในด้านนี้มีความสนใจงานด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างมากจึงทำให้มีการดำเนินงานในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของนริศ ขำนุรักษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ การดำเนินงาน พัฒนาชนบทของสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัด

หนองบัวลำภู ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 74.7 มีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล อยู่ในระดับต่ำ โดยมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผน รองลงมาคือในเรื่องการติดตามการประเมินผล และในเรื่องการรับรู้ปัญหาตามลำดับ แต่สำหรับเรื่องการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติประชาชนประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด สำหรับความต้องการการมีส่วนร่วมประชาชนส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 76.08 มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง โดยที่มี ความต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผน ลงทุนปฏิบัติและการรับรู้ปัญหาตามลำดับ และสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำลี เก็งทอง (2544 : 88) การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมอำเภอในเขตการศึกษา 5 พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณารายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการดำเนินงานตามแผนวัฒนธรรม นอกนั้นมีการดำเนินงานอยู่ในระดับกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ การจัดทำแผนการดำเนินงานวัฒนธรรม การพัฒนาและการปรับปรุงการดำเนินงานวัฒนธรรม และการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานวัฒนธรรมปัญหาการดำเนินงานวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมไม่ให้ความสนใจการดำเนินงานวัฒนธรรมเท่าที่ควรและประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานวัฒนธรรม รองลงมา ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีอัตรากำลังสนับสนุนน้อยและต้องปฏิบัติงานหลายด้าน ประชาสังคมไม่รวมพลังและขาดการมีส่วนร่วมและการประสานงานซึ่งกันและกันจากองค์กรต่าง ๆ คณะกรรมการไม่สามารถร่วมมือในการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีภารกิจในการประกอบอาชีพ และไม่มีบุคลากรปฏิบัติงานที่มีความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรม แนวทางการแก้ไขการดำเนินงานวัฒนธรรม ควรจัด งบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น รองลงมา ได้แก่ ควรจัดสัมมนาคณะกรรมการการดำเนินงานวัฒนธรรมของอำเภอ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจและปฏิบัติงานวัฒนธรรมได้อย่างเข้มแข็ง ควรประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น องค์กรในท้องถิ่นทุกองค์กรและประชาชนต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานวัฒนธรรมอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง สร้างจิตสำนึกให้บุคคลต่าง ๆ เห็นความสำคัญของงานวัฒนธรรม และควรมีเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยควรให้ผู้บริหารสภาวัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานสภาวัฒนธรรม ดังนี้

1.1 ศึกษาผลการวิจัยแล้วนำไปเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงบทบาทการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

1.2 นำแผนยุทธศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ไปปรับใช้หรือพัฒนาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับปัจจัยเหล่านี้ คือ เพศ การศึกษา หน่วยงานที่สังกัดอยู่ ประสบการณ์ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนในการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในครั้งต่อไป